

Vaikutusten ennakkoarviointi

Joensuun kaupungin ohjeistus vaikutusten ennakkoarviointiin

Ohjeistus vaikutusten ennakkoarvioinnin tekemiseen:

Vaikutusten ennakkoarvioinnissa arvioidaan valmisteltavaa asiaa ja sen tavoitteita ennakkoon määriteltujen näkökulmien kautta (vaikutustyytit). Tavoitteena on tuoda esille sekä lyhyet- sekä pitkäaikaiset vaikutukset. Vaikutusten ennakkoarvioinnilla tavoitellaan läpinäkyvää päätöksentekoa.

Lainsäädäntö antaa perusteet vaikutusten ennakkoarvioinnille. Muun muassa kuntalain 1 § ja 115 §, terveydenhuoltolain 11 § ja maankäyttö- ja rakennuslain 9 § ohjaavat vaikutusten ennakkoarviointia.

Kuntaliitto on antanut ohjeistuksen vaikutusten ennakkoarviointiin. Joensuun kaupunki soveltaa ennakkoarviointiprosessissa Kuntaliiton ohjeistusta seuraavasti:

1) Valmistelija ratkaisee, tarvitaanko ennakkoarviointia vai ei.

Ennakkoarviointi tulee kuitenkin tehdä aina, kun valmisteltavalla asialla on merkittäviä vaikutuksia seuraaviin:

- eri ikäisiin kuntalaisiin sekä sukupuoleen ja sosiaalisiin vaikutuksiin
- vammaisiin huomioiden eri vammaisryhmät
- kaupungin organisaatioon ja henkilöstöön
- kaupungin talouteen
- ympäristöön
- yrityksiin

Valmisteltavat asiat voivat liittyä mm palveluverkkoon, kuntalaisten elinoloihin ja elinympäristöön, alue- ja yhdyskuntarakentamiseen, energiatalouteen, liikkumiseen, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriympäristöön ja rakennettuun ympäristöön.

2) Vaikutusarvioinnin tekeminen. Tunnistetaan, arvioidaan ja kirjataan vaikutukset. Tarvittaessa tarkastellaan asioita monialaisesti ja moniammatillisesti ja kuullaan kohderyhmää.

3) Kirjataan vaikutusten johtopäätökset.

4) Vaikutusarviointi otetaan huomioon valmistelussa ja päätöksenteossa.

Ennakoarviointia ei tarvitse tehdä silloin, kun kyseessä on mm.

- talousarvio
- valtuustoaloite
- oikaisuvaatimus
- viranhaltijapäätös
- tiedoksi merkittävä asia
- viranhaltijan nimeäminen
- konsernistrategia ja strategian toteutus
- kaavaprosessi (tehdään maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti)
- lautakunnan toimialaan kuuluva erityisasia, kuten yksilöhuoltojaoston asia
- asia, jolla ei ole merkittäviä vaikutuksia kuntalaisen hyvinvointiin ja terveyteen, tiettyyn väestöryhmään, kunnan talouteen, yritystoimintaan, henkilöstöön, johtamiseen ja ympäristöön

Valmistelija tuo esille ennakoarvioinnin johtopäätökset sekä huomioi nämä asian valmistelussa sekä päätösesityksessään. Mikäli valmisteltavalla päätöksellä on useita toteutusvaihtoehtoja, tulee ne tuoda ilmi ja perustella johtopäätöksissä.

Joensuun kaupunki on osana Lapsiystävällinen kunta -työskentelyä sitoutunut tekemään lapsivaikutusten ennakoarviointia osana lapsia koskevaa päätöksentekoa.

Lapsivaikutukset kirjataan Kuntalaisvaikutukset -lomakkeelle omaan kohtaansa.

Huomioitavaa on, että merkittävässä hankkeissa lapsivaikutuksia tulee koota laajasti hyödyntämällä moniammatillista yhteistyötä ja eri lähteitä.

Laajan lapsivaikutusten arvioinnin prosessikuvaus:

1. Kootaan asiantuntijaryhmä ja kartoitetaan olemassa oleva tieto (esim. alueelliset tilastot, kouluterveyskysely, edelliset lapsivaikutusten arvoinnit vastaavista päätöksistä jne.)
2. Kerätään puuttuva tieto (tutkimukset, asiantuntijalausunnot, lasten kuuleminen...)
3. Tehdään tiedon pohjalta ratkaisuvaihtoehtojen punninta, jossa tunnistetaan vaihtoehtojen positiivisia, neutraaleja ja negatiivisia vaikutuksia. Vaikutuksia tarkastellaan lasten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta.
4. Tuotetaan suositukset jatkovalmistelua varten ja raportoidaan arvioinnin tuloksista päätöksentekokelimille

PERUSTIEDOT VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI KOHTEESTA

Asia:	Energiansäästötoimenpiteet
Toteutusvaihtoehto 1	Ilmastoinnin säädöt ja lämmitys optimoidaan kustannustehokkaimmalla tavalla ja katuvalaistusta kehitetään energiatehokkaammaksi
Toteutusvaihtoehto 2	Toimenpiteitä ei toteuteta
Toteutusvaihtoehto 3	
Päättävä toimielin / päättävät toimielimet:	Kaupunkirakennelautakunta
Arvioitu päätösaikataulu:	Syksy 2024
Valmistelijat:	Ari Varonen

Valitse vaikutusten ennakoarviointikohteet

Valitse mitä vaikutustyyppisiä haluat arvioida

1. Eri ikäiset kuntalaiset	☐ Kyllä
2. Vammaiset huomioiden eri vammaisryhmät	☐ Kyllä
3. Kaupungin organisaatio ja henkilöstö	☐ Kyllä
4. Kaupungin talous	☒ Kyllä
5. Ympäristö	☒ Kyllä
6. Yritykset	☐ Kyllä

4. KAUPUNGIN TALOUS

Kaupungin menot ja tulot

Kaupungin käyttötalouden menojen säästöpotentiaali talouden sopeutuskaudella on 430 000 €, joten toimenpiteet parantavat kaupungin vuotuista taloutta käyttötalouden osalta.

Katuvalaistuksen osalta joudutaan tekemään investointeja, jotka toteutetaan käytettävissä olevan investointikehyksen sallimissa raameissa.

Investoinnit

Katuvalaistuksessa on vielä jonkin verran valaisimia, joissa ei ole energiatehokasta, himmennettävää led-valaistusta. Investoinnit vaativat valaisimen uusimisen lisäksi usein myös valaisinpylväiden uusimisen.

Velkaantuminen

Käyttötalouden menojen säästö vähentää osaltaan kaupungin velkaantumiseriskä.

Tuottavuus ja tuloksellisuus

Energiatehokkuuden paraneminen lisää tuottavuutta.

Jokin muu, mikä?

Ilmastoinnin säädoillä optimoidaan toimitilojen lämpötilat kohdekohtaisesti nykyistä

tarkemmin, mikä vähentää energiankulutusta ja näin ollen myös kustannuksia.

Talousvaikutusten johtopäätökset:

Suunnittelut kehittämistoimet ovat talousvaikutuksiltaan myönteiset, koska ne eivät vaadi aiemmin suunniteltua enempää investointirahoitusta ja lopputuloksena käyttötalouden vuosikustannukset pienenevät.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

5. YMPÄRISTÖ

Ihmisten elinympäristö ja viihtyvyys

Katuvalaistuksen uusiminen parantaa katualueen valaistusta, millä on usein myönteinen vaikutus ihmisten kokemaan elinympäristönsä turvallisuuteen.

Maaperä, vesistöt, luonnon monimuotoisuus, ilmasto

Yleisesti ottaen energiankulutuksen pieneneminen vähentää ilmastoriskejä. Katuvalaistuksen uusimisen yhteydessä valon väri muuttuu jonkin verran aiemmasta, mutta muutokset kohdentuvat hyvinkin tarkoin katualueelle, joten esimerkiksi luonnon monimuotoisuudelle valon värin muutoksella ei todennäköisesti ole vaikutuksia.

Maisema, kaupunkikuva, kulttuuriperintö

Jokin muu, mikä?

Ympäristövaikutusten johtopäätökset:

Kokonaisuutena energiansäästötoimenpiteiden ympäristövaikutukset ovat positiiviset.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

Ennakoarvioinnista vastaava

Päivämäärä

pp.kk.vvvv

30.04.2024

Nimi

Ari Varonen

Anna se sähköpostiosoite minne vaikutusten ennakkoarviointi
liitteineen toimitetaan * = on pakollinen kenttä

etunimi.sukunimi@joensuu.fi

ari.varonen@joensuu.fi